

КРАМСЬКОЙ Д.Ю., к.е.н., доцент, м. Харків, НТУ «ХП»
ДЯГІЛЄВА О.Л., магістрант, м. Харків, НТУ «ХП»

ВИЗНАЧЕННЯ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ ОЦІНКИ ПРІОРИТЕТНОСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ

Вибір пріоритетів в інноваційній діяльності підприємства ґрунтується на оцінці інноваційного портфелю виходячи з технологічних можливостей підприємства й комерційної привабливості інноваційної продукції на ринку.

Оцінити нововведення можна переважно експертним шляхом. Експертна оцінка виконується на основі аналізу наукового змісту проєкту і наукового потенціалу підприємства. Система оцінки якості інноваційних проєктів містить у собі наступні критерії: комплексність проєкту: технічні, ергономістичні, інвайронментальні, економічні, юридичні, організаційні питання розглядаються у взаємозв'язку; ступінь відповідності міжнародним вимогам екологічної безпеки, взаємозамінності, патентної чистоти, правового захисту; ступінь використання світових досягнень і гармонізація, інтегрованість зі світовими системами; кількість використаних наукових підходів (системний, маркетинговий, функціональний та ін.); кількість використаних сучасних методів (моделювання, прогнозування, оптимізація та ін.); масштабність і перспективність використання проєкту; ступінь виконання вимог стандартів по оформленню документів, чіткість, доступність, однозначність понять і визначень.

Чим вище експертні оцінки за даними критеріям якості, тим більш пріоритетним буде проєкт для наступного інвестування.

Пропонуємо наступні критерії для експертної оцінки інноваційного проєкту.

1. Політика підприємства: 1.1 Сумісність проєкту з поточною стратегією; 1.2 Відповідність проєкту ризик-менеджменту підприємства; 1.3 Відповідність мотивації персоналу підприємства.

2. Проєкт: 2.1 Відповідність проєкту потребам ринку; 2.2 Оцінка загальної місткості ринку для даного нововведення; 2.3 Оцінка частки ринку нововведення; 2.4 Імовірність комерційного успіху; 2.5 Оцінка обсягу реалізації нововведення; 2.6 Оцінка конкурентів (зворотний метод); 2.7 Відповідність збутовій політиці компанії; 2.8 Імідж нововведення.

3. НДДКР: 3.1 Відповідність інноваційній стратегії підприємства; 3.2 Імовірність технічного успіху; 3.3 Вартість проєкту (зворотний метод); 3.4 Період розробки проєкту (зворотний метод); 3.5 Наявність науково-технічних ресурсів; 3.6 Можливість майбутніх розробок продукту і подальше застосування впроваджуваної технології; 3.7 Наявність інвайронментальних обмежень (зворотний метод); 3.8 Відповідність проєкту існуючому законодавству; 3.9 Ступінь інтегрованості зі світовими науковими ідеями і досягненнями; 3.10 Відсутність патентних порушень.

4. Фінанси: 4.1 Вартість НДДКР (зворотний метод); 4.2 Витрати на виробництво (зворотний метод); 4.3 Вартість маркетингових досліджень (зворотний метод); 4.4 Наявність фінансових коштів у необхідний термін; 4.5 Очікувана норма прибутку; 4.6 Відповідність середньому рівню рентабельності по підприємству.

5. Виробництво: 5.1 Відповідність оргструктури підприємства; 5.2 Відповідність кадрового потенціалу підприємства; 5.3 Погодженість з виробничими потужностями підприємства; 5.4 Наявність необхідної сировини, матеріалів, комплектуючих; 5.5 Рівень безпеки виробництва.

З урахуванням специфіки діяльності підприємства, його цілей, потенціалу та інших факторів перелік даних критеріїв може зазнавати значні зміни.

Отже при проведенні такої оцінки дуже важливою є кваліфікація експертів. На рівні підприємства можлива оцінка проекту за окремими групами показників окремими експертами відповідного профілю і рівня кваліфікації.

КРАМСЬКОЙ Д.Ю., к.е.н., доцент, м. Харків, НТУ «ХП»
КАЛАШНИК Т.С., магістрант, м. Харків, НТУ «ХП»

ФАКТОРИ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Проблема ефективності діяльності підприємства завжди посідала важливе місце поміж актуальних проблем економічної науки. Зацікавленість нею виникає на різних рівнях управління економікою – від власників приватних підприємств до керівників держави.

Становлення ринкової системи господарювання та розвиток досконалих конкурентних відносин між її суб'єктами в Україні вимагають впровадження одночасно керівного та керованого організаційно-економічного механізму, що буде здатен забезпечити стабільне ефективне високоприбуткове функціонування найважливіших структурних одиниць. На практиці важливо знайти дійові напрямки підвищення ефективності функціонування підприємств.

Ефективність – це економічна категорія, що відображає співвідношення між одержаними результатами і витраченими на їх досягнення ресурсами.

Поняття «економічний ефект» і «економічна ефективність» відносяться до числа найважливіших категорій ринкової економіки. Ці поняття тісно пов'язані між собою.

Економічний ефект – це будь-який корисний результат, що виражений у вартісній одиниці.

Економічна ефективність – це співвідношення між результатами господарської діяльності та витратами живої і матеріалізованої праці, ресурсами.

У якості основних показників економічної ефективності підприємств використовується система коефіцієнтів рентабельності. Показники рентабельності є відносними характеристиками фінансових результатів і ефективності діяльності підприємства та вимірюють прибутковість підприємства з різних позицій. Так як абсолютна величина прибутку не характеризує рівня ефективності господарської діяльності - його необхідно порівняти з понесеними витратами або активами, які забезпечують підприємницьку діяльність.

Необхідність оцінки ефективності діяльності підприємства є виявлення можливості його подальшого розвитку.

Жорстка конкурентна боротьба на ринку вимагає від підприємств підвищення ефективності діяльності, поліпшення споживчих якостей продукції та послуг, розширення асортименту, активізації підприємництва, ініціативи тощо.

Основні фактори підвищення ефективності діяльності підприємства - це прискорення науково-технічного прогресу, підвищення технічного рівня виробництва, інноваційна політика, підвищення відповідальності і творчої ініціативи працівників, вдосконалення системи мотивації до праці та ін.